

На запитання редакції журналу "Ветеринарна практика" відповідав Петро Іванович Вербицький, Голова Державного комітету ветеринарної медицини України

Шановний Петро Івановичу, читачів журналу "Ветеринарна практика", серед яких більшість – практикуючі ветеринарні лікарі, дуже цікавлять перспективи ветеринарної практики в Україні.

Я вважаю, що ветеринарна практика в Україні, особливо приватна ветеринарна практика – це дуже привабливий бізнес і вона має велике майбутнє. Слід зазначити, що через кризові явища перехід на приватну ветеринарну практику буде відбуватися можливо не так масштабно, як це могло б бути за умов стабільності, особливо в сільській місцевості, де цей процес завжди відставав від темпів великих міст. Тому на сьогодні, поки державний бюджет ще фінансує утримання дільничної ветеринарної мережі, і не лише в сільській місцевості, але й в містах, ми не будемо проводити скорочення цих служб, разом з тим, державній службі разом з Асоціацією спеціалістів ветеринарної медицини України потрібно орієнтувати випускників вузів, молодих спеціалістів, щоб вони займалися підприємницькою діяльністю.

На мій погляд, в сільській місцевості ринок надання послуг, і не лише ветеринарних, освоєний не більше, ніж на 50 %, тому нам потрібно розвивати не лише лікувальну роботу, реалізацію ветеринарних препаратів, здійснення протиепізоотичних заходів, але й дератизацію, дезінфекцію, штучне осіменіння тварин, реалізацію кормів і кормових добавок, ідентифікацію тварин і т.д. – велику кількість ніш, які остаточно не заповнені. Безумовно, сьогодні лікарів 50-річного віку, який півжиття пропрацював в структурі державної ветеринарної служби в колгоспі буде важко адаптуватися до нових умов, а тому покладаю велику надію, що цим буде займатися наша молодь.

Під час візиту до Луганського національного аграрного університету мені видалася нагода спостерігати цікаве явище – так званий "аукціон вакансій" – захід з працевлаштування для молодих спеціалістів, де були присутні представники роботодавців, до речі, не тільки з різних куточків України, але й з Росії, зокрема, Ростовської і Воронежської областей, студенти з яких навчаються в ЛНАУ. Було помітно не лише великий інтерес молоді до перспектив працевлаштування, а й те, що менша частина з них бажає працювати на державній службі. Сьогодні молодь більше орієнтована на власний бізнес, який дасть їм змогу бути незалежними, хоча на сьогодні важко сказати, наскільки можливим і успішним буде їх старт в сучасних умовах, коли для започаткування власної справи потрібен певний капітал, навички і уміння, які необхідно напрацювати, щоб забезпечити належний рівень обслуговування тварин і сервісу для клієнта.

Державний комітет ветеринарної медицини України буде все робити для того, щоб лікарі державної ветери-

нарної служби не бачили в лікарів-приватників конкурента. Вимоги і тенденції сьогодення сформулюють майбутнє ветеринарної служби – якщо сьогодні з державного бюджету фінансується праця 32-х тисяч працівників державної ветеринарної служби, то років через сім ця кількість буде поступово зменшена до семи-восьми тисяч, до яких увійдуть працівники регіональних управлінь (близько 4,5 тисяч осіб), представники ветеринарної служби на кордоні та транспорті, співробітники окремих лабораторій, Державного науково-контрольного інституту біотехнології і штамів мікроорганізмів та ряду інших структур, які завжди залишатимуться складовими державної мережі. Близько 70 % співробітників державної служби, які на сьогодні вже є практикуючими лікарями, і складуть основу приватної ветеринарної медицини.

Чи будуть внесені зміни до інструкцій по деяким інфекційним захворюванням, зокрема по лептоспірозу, адже спектр патогенів протягом останніх років значно розширився?

Хочу відзначити, що законотворча діяльність на сьогодні розглядається ДКВМ пріоритетним напрямком. Якщо служба матиме законодавче і фінансове забезпечення, вона повноцінно виконуватиме свої функції. Складено план законотворчої роботи, зокрема в цьому році йде робота над п'ятьма законами, понад десятьма постановами уряду і більш ніж 20 наказами і відомчими документами, які будуть реєструватися в Міністерстві юстиції. В тому числі, і зміни до цілого ряду інструкцій, зокрема і по лептоспірозу. Досі не визначено, що таке лептоспіроносійство, адже титр 1:50 за кордоном не вважається патологією, це нормальний показник тварини, а в Україні такі титри вважають діагностичними, служба реагує відповідним чином – обмежується переміщення тварин, продукції і т.д.

Після вирішення окремих кадрових питань, співробітниками Державного комітету ветеринарної медицини України буде розроблено і внесено зміни до більш як десяти інструкцій, тим більше що деякі з цих документів не відповідають засадам Кодексу МЕБ, який, до речі, затверджується і за участю українських представників. Кожен нормативний документ буде розглядатися на предмет відповідності його до вимог Міжнародного епізоотичного бюро.

Як буде розвиватися ситуація з засобами для проведення загальної анестезії дрібних тварин, адже всі ми пам'ятаємо прецеденти навколо кетаміну, і не лише в Україні, але й в Росії, коли ветеринарних лікарів звинувачували у незаконному застосуванні і обігу наркотичних засобів?

Перш за все, необхідний розумний зважений підхід до своєї роботи. Приклад з історії: у повоєнні часи ветеринарна служба використовувала настій опію для лікування колькок у коней. Вже тоді траплялися випадки, коли відкривали кримінальні справи на лікарів по факту незаконної передачі препарату стороннім особам. Починаючи з 60-

70-х рр., постачання ветеринарної служби такими препаратами припинили. Вихід один – необхідно зареєструвати сучасні ефективні препарати для ветеринарного використання, а не застосовувати сьогодні засоби 30-40-річної давності. Якщо такі препарати поки-що не виробляються в Україні, слід після серії необхідних випробувань і контрольних процедур зареєструвати засоби іноземного виробництва. Вони мають застосовуватися із дотриманням всіх необхідних настанов і застережень, відповідно, лікар зможе відповідати за наслідки їх застосування. Це ж стосується і препаратів для загальної анестезії коней і ВРХ. Не секрет, що такі препарати іноземного виробництва поки-що значно ефективніші та безпечніші за вітчизняні, більше того, багатьох аналогів українського виробництва взагалі не існує, тому на сьогодні ми повинні відібрати групу препаратів, які застосовуються дрібним тваринам, і терміново почати процедуру їх реєстрації. Після цього ветеринарні лікарі зможуть адекватно реагувати на перевірки правоохоронними органами, адже при дотриманні правил зберігання, застосування і утилізації таких засобів, веденні обліку, ветеринарний лікар буде діяти у правовому полі. Безумовно, ДКВМ буде жорстко контролювати дотримання вказаних аспектів, і позбавляти порушників можливості роботи з такими засобами.

При виборі препаратів для реєстрації ми будемо орієнтуватися лише на найкращі з них, – ті, які заслуговують на довіру і добре зарекомендували себе протягом певного періоду застосування нашими зарубіжними колегами, причому не лише у сфері анестезії, але й вакцинопрофілактики, лікуванні різних захворювань тварин. Державному комітету і Асоціації спеціалістів ветеринарної медицини потрібно прикласти зусиль, щоб фахівець відчував себе юридично захищеним. Купуючи певний препарат, лікар повинен знати, що він зареєстрований, чітко регламентовані правила його застосування, зберігання і обліку, він повинен бути впевненим у його ефективності та досягненні очікуваного ефекту, що, зрештою, формуватиме авторитет лікаря в очах власника тварини.

Ми повинні ліквідувати слабкі місця в підготовці майбутніх фахівців ветеринарної медицини таким чином, щоб при навчанні у вищих навчальних закладах студенти отримували повну актуальну інформацію про сучасні лікарські засоби.

Одним з важливих питань, пов'язаних з проблемою захисту тварин від жорстокого поводження, є питання гуманної еутаназії. Не секрет, що є, на жаль, серед ветеринарних лікарів такі, що використовують з цією метою дитилін, препарат, який призводить до загибелі тварини в жахливих муках при повній свідомості від паралічу дихальної мускулатури. За кордоном для цього успішно використовуються концентровані барбітурати, тож ветеринарів цікавить як буде вирішуватися проблема цих препаратів в нашій країні?

Звичайно, ця процедура повинна бути узаконена, адже правильно проведена еутаназія є складовою гуманного поводження з тваринами. З іншого боку, еутаназію можна проводити лише за безпосередніми показаннями, коли тварина невиліковно хвора, і власник тварини спільно з ветеринарним лікарем приходять до такого рішення. Існує безпосередня потреба у реєстрації

відповідних сучасних препаратів для еутаназії, які використовуються в провідних ветеринарних закладах світу, і забезпечують легку і безболісну смерть тварини. Але, повторюю, для того щоб захистити лікаря, який буде здійснювати цю процедуру, ми повинні розробити і затвердити певні норми даної маніпуляції. Сподіваємося на скору появу на ринку вітчизняного препарату на основі барбітуратів, певні напрацювання в цьому напрямку вже є. Як тільки він зарекомендує себе як такий, що відповідає сучасним вимогам гуманного поводження з тваринами та буде доступним за вартістю, українські ветеринари обов'язково зможуть з ним працювати.

Зараз Асоціація спеціалістів ветеринарної медицини веде активну роботу з поширення необхідних знань ветеринарним лікарям і власникам тварин через друковані і електронні засоби масової інформації – журнал "Ветеринарна практика" та офіційний портал АСВМУ, а також інтернет-мережу зооветеринарних послуг Картазовет. Чи підтримає ДКВМ такі ініціативи?

Хочу зазначити, що в цьому питанні наша думка абсолютно співпадає. Я особисто вважаю, що інформованість пересічного громадянина, особливо власника тварини, на жаль, дуже низька. Особливо це стосується мешканців села, 90 % з яких не мають доступу до мережі Інтернет. Основними джерелами інформації для них є телебачення, радіо та друковані ЗМІ. Безумовно, ми будемо вітати появу друкованих видань ветеринарної тематики, підтримувати їх з метою дати можливість кожному з них знайти свого читача.

Вважаю, що необхідно надавати значну увагу розвитку і впровадженню тематичних ветеринарних Інтернет-ресурсів як перспективного джерела необхідної інформації. Ми забезпечили доступ до глобальної мережі лікарів міських і районних лікарень ветеринарної медицини, також невпинно зростає кількість користувачів у великих містах. Державний комітет ветеринарної медицини регулярно проводить спільні наради з фахівцями Міжнародного епізоотичного бюро, в Україні діє Регіональна комісія МЕБ – інформація з таких заходів повинна обов'язково доноситися до українських спеціалістів. Крім того, лікарі повинні мати доступ до інформації про останні досягнення зарубіжних колег, нові методики лікування тварин, сучасні лікарські засоби – без цього ми будемо значно відставати від світового рівня. Ветеринарним фахівцям також потрібно частіше з'являтися на телебаченні, брати участь у радіопередачах – всіма доступними засобами нести інформацію лікарям ветеринарної медицини і власникам тварин.

Ми будемо вітати відкриття відповідних рубрик у друкованих ЗМІ, які б передавали інформацію безпосередньо від ДКВМ. Наприклад, на сьогодні темою номер один є блутанг – це небезпечне інфекційне захворювання вже підступило близько до кордонів України, нікуди не зникла загроза африканської чуми свиней, високопатогенного грипу птиці, актуальними залишаються проблеми сказу і лептоспірозу. Тож завдання ЗМІ – не нагнітання паніки, а забезпечення правдивою і оперативною інформацією, що суттєво підвищить ефективність боротьби з інфекційними захворюваннями тварин, покращить професійний рівень ветеринарів і озброїть власників тварин необхідними знаннями.